

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Adalet KAYA

Diyarbakır Milletvekili

Sivas'ın Kangal ilçesinde altın madeni işleten ve siyanürle altın ayırıştırıcı Koç Holding'e bağlı Demir Export firmasının Kalkım köyü yakınlarında maden sahasını genişletmek istemesi, ekolojik yıkıma yol açacağı gerekçesiyle çevre gönüllüleri tarafından yargıya taşınmıştır.

Çevre Etki Değerlendirmesi Olumlu Raporu'nun iptali ve yürütmenin durdurulması talebiyle açılan dava Sivas Bölge İdare Mahkemesince reddedilmiş ancak Danıştay 6. Dairesi geçtiğimiz günlerde ret kararını bozmuştur. Koç Holding'e bağlı Demir Export firması Danıştay'ın kararına rağmen bölgede faaliyetini sürdürmektedir. Madencilik faaliyetleri Çetinkaya ve Pınargözü köylerinin su kaynaklarını kirletmekte ve hızla tükenmesine yol açmakta ve dünyaca ünlü "doktor balıkları" yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakmaktadır.

Köylüler daha önce de kullandıkları suyun kirliliğinden şüphelenip 2011'de resmi makamlara başvurmuş, Sağlık Bakanlığı, İl Sağlık Müdürlüğü, Toplum Sağlık Merkezi vb. kurumların farklı tarihlerde yaptığı 5 farklı tahlilin hepsinde, yüksek miktarda arsenik çıkmıştır. Bunun üzerine, şirket filtre sistemi kurup köye 'temiz su' iletmeye başlamış fakat maden yüzünden kaynaklar azaldığı için arıtma su, ihtiyacı karşılamaya yetmemiştir. Arsenikli su ile filtrelenmiş suyun karıştırılarak şebekeye dağıtıldığı yine köylülerin kendi olanaklarıyla Hacettepe Üniversitesi'ne Nisan 2014'te yaptırdığı tahlil sonucunda ortaya çıkmıştır.

Deliller üzerine Asliye Mahkemesi, suçun TCK'nın 185/1 veya 2. maddelerine göre, "kasten veya özensiz davranmak suretiyle tüketilecek şeylere zehir katma veya bozma" fiiline girdiğini belirterek, görevsizlik kararıyla davayı Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ne göndermiştir. Demir Export 2016'da insan sağlığını tehlikeye atmaktan yargılanmıştır. Ancak sanık olarak sadece jeoloji ve çevre mühendisinin yargılandığı dava, bilirkişi heyetinin raporunda şirketin yaptığı arıtma tesisinin izinsiz olduğu, ortada hiçbir yasal prosedürün bulunmadığı, kendi tasarrufu ile bunu yapıp köye su verdiği, arıtma öncesinde ve sonrasında yapılan tahlillerde arsenik oranının normalin çok üzerinde olduğu belirtilmesine karşın 2021'de beraat ile sonuçlanmıştır.

Geçmişte yaşanan hukuksuzluklar çevre halkını şirketin yargı kararı olmasına rağmen madencilik faaliyetlerine devam edecekleri hususunda endişelendirmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Demir Export şirketinin Danıştay kararına rağmen maden genişletme faaliyetlerine devam etmesini nasıl durduracaksınız?
- 2) Yasaların çiğnenmesine göz yuman, görevini yapmayıp ihmallere sebep olan, çevre karşıtı yatırım ve plan kararlarına onay veren, asli sorumluluklarını yerine getirmeyerek bu felaketlere sebep olan sorumlulara yönelik herhangi bir idari ve adli soruşturma başlatıldı mı?
- 3) Demir Export'un madencilik faaliyetleri neticesinde su kaynakları zehirlenen Kangal ilçesine bağlı köylerin susuzluk sorununu çözmek için ne yapacaksınız?
- 4) Ekolojik kırıma yol açan, Kangal, Bergama, Kaz Dağı, İliç, Diyadin gibi ülkenin birçok bölgesinde yapılan veya yapılmak istenen siyanürlü altın işletmeciliğini neden yasaklamıyorsunuz?